

„Рецепт“ за респонзивно хранитељство у бризи о бебама

Брига о деци на хранитељству нарочито брига о бебама са дисхармоничним развојем изискује велику посвећеност, упорност и стрпљење. Када у породицу стигне беба са видљивим застојима у развоју, неретко прве реакције хранитеља буду страх, стрепња и брига „шта ће бити у будућности“.

Бебе из различитих разлога имају одређени степен оштећења. То могу бити деца рођена са апстиненцијалним синдромом као последице прекомерног уноса психоактивних супстанци током трудноће, затим бебе које проведу неколико месеци у породилишту након трауме остављања уз одсуство стимулације, бебе рођење из партнерских односа у коме је било злостављања и слично. Оно што је заједничко за све је потреба за адекватном стимулацијом, пуно неге и љубави.

У тим ситуацијама изазов је одредити приоритете и разумети шта су први кораци када је брига о детету у питању. На основу позитивних искустава наших хранитеља у односу на бригу о бебама са застојима у развоју, уочили смо неке примере добре праксе одговорног и респонзивног хранитељства, као и ефикасне стратегије када је брига о њима у питању.

Након доласка у породицу, беба има потребу да **осети сигурност и топлину кроз подстицајно окружење**. Шта је у овој фази важно:

- Обезбедити мирно и сигурно окружење – удобан, мекан и простран креветац без превише садржаја у њему. Обезбедити довољно поростра да беба може неометано да се окреће и истражује околину.
- Одстранити све претерано визуелно аудитивне играчке које додатно могу да узнемире бебу.
- Превише гласних играчака, боја и звукова нарочито у простору кревета могу додатно да раздраже дете и уведу га у неконтролисано плакање. Понекад претрапавање кревета доводи до индуавања анксиозности код детета и претеране стимулације.
- Слободним кретањем у поростору беба истражује своје окружење и на тај начин развија синапсе у мозгу чиме се подстиче њен развој.

Мир и сигурност у првим данима боравка бебе у породици доприносе побољшању осећаја сигурности и повезаности са члановима породице.

Други важан аспект односи се на успостављање **ритма исхрана – спавање**.

Најчешћи изазови са којима се хранитељи суочавају односе се на отпор беба у одређеном узрасту када је у питању прелазак са адаптираног млека на чврсту храну. Деца неретко реагују повраћањем, одбијањем исхране, плачем. На шта посебно обратити пажњу?

- Увођење исхране је ствар која се УЧИ. Дакле, захтева истрајност, посвећеност и упорност.
- На почетку је важно схватити бебин ритам и размак између оброка.

- Неоходно је постепено уводити различите укусе код деце – слатко, слано и на тај начин их упознавати са културом исхране генерално.
- Није идеја детету давати што више хране из бриге да ће остати гладно, након чега углавном долази до повраћања.
- Обезбедити да се дете приликом исхране осети пријатно – наместити удобан положај, пустити да пипне кашику и храну, одстранити додатне стимулусе који могу да скрећу пажњу.
- На почетку уводити благу храну, без јаких укуса и мириса.
- Давати храну више пута дневно, по мало. На тај начин деца не осећају да је исхрана терет и обавеза и полако се навикавају на континуитет исхране.

Трећа битна ствар односи се на **упознавање детета са окружењем**. Када бебе из установе или породилишта дођу у породицу, за њих је то потпуно непознато и страно окружење. Током боравка у установи деца немају могућност да се упознају са свакодневним изворима стимулације. Шта хранитељи могу да очекују када дете дође у породицу?

- Деца се плаше свега са чим се нису сусртали током боравка у установи – ветар, природна светлост, нагли и јаки звуци (нпр. аутомобил, фен, усисивач, звук машине за прање веша). Ово су све нове стваре за њих и могу бити препаднути од непознатих звукова и садржаја.
- Бебе могу да се плаше одласка напоље. Прекомерени боравак у затвореном простору, са вештачким светлима као последицу има да се дете боји спољашњег света који га узнемирава. Упознавање детета са спољашњим светом ради се дозирано, пратећи његове потребе. Беба се постепено упознаје са различитим временским условима – хладно, топло, киша, сунце и самим тим постепено регулишу сопствену терморегулацију, с обзиром да до тренутка смештаја то немају у свом искуству.

За сваку од ових ставки потребно је време, стрпљење али и пуно љубави и аутентичне бриге. Бебе су у потпуности зависне од бриге одраслих, а задатак хранитеља је да им олакша превазилажење трауматског искуства и шансу за успостављање нових веза у животу.